

בעזרת השם יתברך

ספר

השמחה בהלכה

בו יבואר איך לעשות שמחת נשואין
על פי התורה

היות והנסיגונות בשמחת נשואין עצומים מאוד, על
כן צטטנו קצת מאמרי חכמינו זכרונם לברכה,
הן בענין **חומר העונש** המכשיל את
הרבים כשעושה סעודת מצוה בלי מחיצה
כהלכה, שאין מספיקין בידו לעשות תשובה,
וגדול המחטיאו יותר מן ההורגו וכו', והמנהג
הזה לילך אנשים ונשים ביחד הוא נהוג
בהיכלות של עכו"ם, ועל זה נאמר
ובחוקותיהם לא תלכו, והוא נקרא מומר
לדבר אחד

וגודל **שכר הנזהר בזה** שזוכה לבנים
הגונים וזוכה להקביל פני השכינה.

כל זה מלוקט מדברי חז"ל מש"ס בבלי וירושלמי
ומדרשים ומספרי מוסר זלה"ה, ודבריהם הקדושים
חוצבים להבות אש, מלהיבים נפש האדם לעבודת
הבורא. דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם
מזלזלים בהם, ועל ידי ספר זה יה' יד הכל
ממשמשים בהן ויזכרו לשמור ולקיים.

בעזרת השם יתברך

• תוכן העניינים •

להשמחה בהלכה

בו יבואר איך לעשות שמחת
נשואין על פי התורה

במפתח הזה מובא
בעזרת השם יתברך:

ראשי פרקים

מהעניינים המבוארים
בכל הקונטרס להחתונה כהלכה

הספר נדפס לזכות הרבים
ומתחלק בהנם לכל דורש ומבקש

בעזרת השם יתברך

תוכן העניינים

- א. לשם יחוד קב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו
א. ליחוד שם י"ה בו"ה בשם כל ישראל.....
- ב. בעזרת השם יתברך.....
א. ירבו בדברי תורה שנמשלו לזין הטוב.....
- ג. התקדשו והטהרו ותהי' שמחתכם כשמחת בית השואבה.....
ב. דוקא בעת שמחה מתגבר היצר, לכן צריכים להזהר מאד בזה.....
ב. היראים לדבר ה' יסדרו האנשים לבד והנשים לבד להרחיק
ו. מהעבירה.....
ב. גם הסתכלות הנשים בהאנשים אינו ראוי.....
ג. אפילו לדבר מצוה יזהרו שלא יתקלו ביחד אלא במסיבה
ח. נפרדת.....
ג. בל יראו אלו עם אלו.....
ד. אודות המנהג בשמחת חתונה שהולכין במחול אנשים עם
י. נשים.....
ד. להשגיח בעת המצוה מאנץ שלא יהיה מצוה הבאה בעבירה.....
ד. חכמינו אמרו: כיצד מרקדין "לפני" הכלה ולא "עם" הכלה.....
ה. יש מהדרין שלא לעשות מצוה מאנץ כלל.....
ה. בו יבואר גודל איסור הסתכלות בנשים בקיצור נמרץ מש"ס
יד. ופוסקים ראשונים אחרונים וכתבי הארז"ל ועוד.....
ו. הקדמה.....
ו. ונשמרת מכל דבר רע.....
ו. טוב מראה עינים - מגופו של מעשה.....
ז. המסתכל הוי מומר לדבר אחד ומתגלגל בעוף הנקרא ראה.....
ז. הזהיר לא להכשיל הרבים בהרהורים רעים זוכה לכנים
יט. הוגנים - וזוכה להקביל פני שכינה.....
ח.

כ.	עבירה זוכרים לשוב - הרהור שוכחים	ח
כא.	המסתכל בנשים הוא מומר לדבר אחד	ט
כב.	ההסתכלות הוא יסוד העבירה	ט
כג.	לא חמי אפי שכינתא	ט
כד.	מעם המנהג להתענות אחר פסח וסוכות	ט
כה.	המסתכל מעלה על דעתו שאין בכך כלום	י
כו.	עצם ההסתכלות הוא איסור דאורייתא	י
כז.	מעם חומר האיסור	י
כח.	חורבן בית המקדש היה עבור פגם העינים	יא
כט.	הסתכלות בנשים הוא איסור דאורייתא	יא
ל.	סגולה לבל יכשל	יא
לא.	אף על המותר יגדור עצמו	יא
לב.	כל מקום שאתה מוצא גדר... אתה מוצא קדושה	יב
לג.	האינו נזהר הרי זה בכלל חילול השם	יב
לד.	מעשה נורא מהצה"ק רבי משה מפשווארסק זי"ע	יג
לה.	הסתכלות לשם הנאה נותנת כח בקליפה	יד
לו.	פגם ההסתכלות מוטבע אחר כך בבנים	טו
לז.	המסתכל בנשים יצויר בשכלו צורה ההיא	טו
לח.	כל העולם כולו נמצא בעין	טז
לט.	עצם ישיבת אנשים ונשים בלי מחיצה אסור	טז
מ.	בו יבואר שהמחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה, וגדול המחטיאו יותר מן ההורגו וכו' - לילך אנשים ונשים יחד במקום אחד הוא נהוג בהיכלות של עכו"ם, ועל זה נאמר ובחוקותיהם לא תלכו	יז
מא.	פתחו שערים ויבוא גוי צדיק	יח
מב.	שהכל ברא לכבודו - שמירה לנפטרים שיוורדים מהגן עדן	יט
מג.	שמחת חתן וכלה - מעוררת מחילת עונות	כ
מד.	מעם שמוחלין לו על כל עונותיו	כ
מה.	חלקך הניתן לך מה' הוא - אשה משכלת	כא

- מו. איש ואשה שזכו שכינה ביניהם..... כב
- מז. חת"ן - ר"ת ח'טאתי נ'גדי ת'מיד..... כב
- מח. טעם המנהג לכסות פני הכלה..... כג
- מט. השפעת שמחה מלמעלה..... כג
- נ. הלכות והדרכות מספר דרך פקודיך..... כד
- נא. (להנה"ק מהרצ"א מדינוב זצ"ל בעמח"ס בני יששכר, אשר רבינו הנה"ק מצאנו זי"ע העיד עליו שכל דבריו ברוח הקדוש נכתבו ונאמרו)..... כד
- נב. ליקושי הלכות, עצות וסגולות, התעוררות והתחזקות..... כד

א תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

בעזרת השם יתברך

איסור הסתכלות בנשים

השמחה בהלכה

ירבו בדברי תורה שנמשלו ליין הטוב

כל המברך שהשמחה במעונו צריך לחקור אם קיימו וגילו ברעדה אם רעדה במקום גילה כו' (חופת חתנים בשם ספר חסידים). ולכן יש ליזהר מלהרבות שיחה וניבול פה ושחוק וקלות ראש וכדומה, כי אין שמחה לפניו יתברך באלו ההבלים, אך ירבו בדברי תורה שנמשלו ליין הטוב כמו שכתוב ושתו ביינ מסכתי, יין המשמח אלהים ואנשים ונשא במ את השלחן.

(טעמי המנהגים)

התקדשו והטהרו ותהי' שמחתכם כשמחת בית השואבה

נלמד מוסר מאחשורוש הרשע, שאפילו בשעת שכרותו לא התערבו אנשים בנשים, ויעש להם בתים מיוחדים, ולכן עדת ה' עם קדוש לה', ביום שמחתינו ומשתה יין, כמה טוב הבדלה עלינו בין אנשים ונשים ובפרטות ישראל, אשר בעו"ה יצרם יותר מתגרה בנו מאומות העולם, כמאמר חז"ל בסוכה (דף נ"ב) כל הגדול מחבירו יצרו גדול יותר, ובעל ספר חסידים (כך כתוב בשם הב"ח אהע"ז סימן ס"ב סק"א, ולא זכר זה בשם ספר חסידים, גם הב"ח בעצמו כתב דבר זה בשם המנהגים לבד) הזהיר מבלי לברך שהשמחה במעונו, מקום אשר אנשים ונשים יושבים בחדר אחד, כי אין שמחה לפני המקום בזה. וא"כ במה נשמח לא שמח קל, במה נשיש לא שש ה' לטוב לנו, לכן הזהרו התקדשו והטהרו ותהי' שמחתכם

ב תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

כשמחת בית השואבה שהי' שמחה לשאוב רוח הקודש, כן תהי' שמחתנו להערות ה' עלינו ממרום קדשו רוח נכון ולב טהור.

(יערות דבש ח"א דרוש ג')

דוקא בעת שמחה מתגבר היצר, לכן צריכים להזהר מאד בזה

ובענין אנשים ונשים כולם כאיש אחד, יחשבו איש ואשה כאלו הם אחינו ואין הבדל ופירוד ביניהם כלל, בבקשה מכם בימי שמחה הן פורים הן בימי פסח שמרו נא עצמיכם מבלי תערובות אנשים ונשים, כי אז שטן בעוה"ר מרקד בקרבכם ואין זה שמחה ונחת לה', תועבת ה' כל עושה אלה. אמרו בגמרא דהיו מתקנים בשמחת בית השואבה בעזרת נשים לעשות הבדל ומחיצה בין אנשים ונשים, ודרשו ק"ו מלע"ל דכתיב וספדו העם משפחות משפחות, ומה לע"ל בשעת הספד ואין יצה"ר מתגרה בסך, עכשיו שיצה"ר מגרה בנו ושעת שמחה עאכ"ו.

היראים לדבר ה' יסדרו האנשים לבד והנשים לבד להרחיק מהעבירה

על פי רוב מתהווים קטטות בסעודות אף שהן סעודות מצוה, במקום שאין שם דברי תורה, ובמקום שאין שם עניים, כי מה יש נחת רוח להקב"ה במסיבות אכילה ושת"י ואין בתוכה שמחה של מצוה. ועל אחת כמה וכמה כשהשמחה מעורבת בהרהורים רעים, כמו במסיבה אחת יושבים אנשים ונשים, בחורים ובתולות בחדר אחד וכו'. ע"כ איש הירא את דבר ה' יראה לישב אנשים בפני עצמם כדי להתרחק מהעבירה שלא יערבב השטן את השמחה של מצוה וכתוב בשמחתנו אל יתערב זר (ופי' כי זר הוא השטן).

(תו"ד קב הישר פרק פ"ז)

ג תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

גם הסתכלות הנשים בהאנשים אינו ראוי

מבואר בילקוט (שמואל א' ט"ו) שאמר ר' יוסי כשם שאי אפשר לזון עיניו מאשה כך אי אפשר לאשה לזון עיניי מאיש שאינו שלה, וא"כ עכ"פ גורם רעה להאשה.

בספר תפארת שלמה עה"פ והנה נער בוכה כתב שאם מסתכלין נשים באיש, מזיק להאיש, ומכש"כ אם נכרית מסתכלת בו, ולכן בכה משה על שהרגיש שזה מזיק לקדושתו.

וכן שמעתי בשם הגאון הקדוש מו"ה ישכר דוב זצ"ל מבעלז שדיקדק על רש"י בפרשת מטות עה"פ ונקרב את קרבן ה', פירש"י רומז לכפר על הרהור הלב "שלי" בנות מדין. דהול"ל הרהור "על" בנות מדין. ופירש דגם אם בנות מדין הרהרו מזיק לבני ישראל וצריכין כפרה.

(טהרת יו"ט ח"א)

אפילו לדבר מצוה יזהרו שלא יתקלו ביחד אלא במסיבה נפרדת

ויקהל משה וגו'. צל"ד טעם שהוצרך לומר ויקהל אחר שהוא דבר הרגיל בכל עת אשר יצוה דבר ה' וכו'. ובספר הזוהר (קצ"ו) אמרו שהקהיל האנשים להפרידם מהנקבות לצד שהיה השטן מצוי בינם לבל יזיקם ח"ו ע"כ. ומן הסתם לא יכחיש שלא נזדמנו הנשים לשמוע דבר ה' ובפרט להביא נדבת המשכן, וכן הוא אומר (פסוק כ"ב) ויבואו האנשים על הנשים, אלא יכוין לומר כי הקהיל האנשים בפני עצמן והנשים בפני עצמן ולא באו יחד ולא עמדו במסיבה אחת, והכתוב רמז הדברים בייתור תיבת "בניי", שלא היה צריך לומר אלא את כל עדת ישראל.

(אור החיים הק' פ' ויקהל)

בל יראו אלו עם אלו

כל אשר בכחו לעשות יעשה לשמח חתן, והנשים ישמחו את הכלה. ומצינו גדולי עולם שהיו מרקדים לפני הכלה לפי שלא הי' בהם יצה"ר, אבל עתה לא ניתנה רשות להתערב אנשים ונשים אפילו בשעת מיתה חס ושלוס כל שכן בעידן חדוה שאם יהי' תערובת אנשים ונשים השטן מרקד ביניהם ונפיק חורבא ושמחה לתוגה יהפך חס ושלוס אלא החתן יושב בין האנשים והכלה בין הנשים, בל יראו אלו עם אלו.

(פלא יועץ ערך חתן)

ולא שמחת אנשים ונשים יחדיו, כי אין זאת שמחה, אלא הוללות וקלות ראש.

(אורחות צדיקים, שער השמחה)

היו צדיקים בדור העבר שכן נהגו לעשות מצוה טאנץ אבל בצנעה בביתם, בנוכחות הבנים והחתנים.

אודות המנהג בשמחת חתונה שהולכין במחול אנשים עם נשים

תמיהני על הגדולים אשר בארץ למה שמו מחסום לפיהם עד היום, ומי שיש בידו למחות ולבטל ולגזור בגזרות וקנסות על המורדים ואינם מטים אזנם לשמוע לקול מוכיחיהם ולשומעים יונעם ודי בזה.

(דרך פקודיך מל"ת ל"ה דף פ"ד: אות י"ד)

להשגיח בעת המצוה טאנץ שלא יהיה מצוה הבאה בעבירה

מלפנים הי' המנהג שגם הנשים היו באות לקבל פני החתן סמוך להליכה לחופה (קודם כיסוי הינומא) והיו עומדות אצל הפתח ולא באו אל הבית פנימה, ועכשיו נתבטל המנהג. ואפשר מטעם שלפעמים מסתעף מזה מצוה הבאה

ה תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

בעבירה תערובות נשים ואנשים (סי' חזון ישעי' ח"ד מ"ג ס"ג עמוד רפה). ולפ"ז אצל המצוה טאנץ ג"כ צריך להשגיח על זה.

חכמינו אמרו: כיצד מרקדין "לפני" הכלה ולא "עם" הכלה

מצוה גדולה לשמח חתן וכלה ולרקד בפניה (טור סי' ס"ה). ובספר שדי חמד (מערכת חתן וכלה דף י"ג) כתב שם הרב תורת חיים (עבודה זרה דף י"ז), דאסור ללכת במחול עם הכלה בז' ימי המשתה אפילו אינו אוחוז בידה ממש אלא בהפסק מטפחת, כדרך שנוהגין מקצת תלמידי חכמים שבדור הזה, אפילו הכי לא שפיר עבדי, כדמשמע בגמרא דשום קריבה בעלמא אסור, ואין לחלק בין כלה לאחרת, דליכא האידנא מאן דמצי למימר דדמיא עליה ככשורא. ולא אמרו חכמים אלא כיצד מרקדין לפני הכלה, ולא עם הכלה. וכהאי גוונא פסק ש"ס בפ"ב דכתובות, דאסור להסתכל בפני הכלה כל שבעה כמו שאסור להסתכל באשה אחרת, ע"ש.

(טעמי המנהגים, עניני אישות)

יש מהדרין שלא לעשות מצוה טאנץ כלל

אגרא דבי הילולי מילי. כי אין כל אדם יכול לשמוח בריקוד עם הכלה ובאמירת כלה נאה, שאינו בטוח בעצמו להיות דמיא בעיניו ככשורא ע"כ משמח רק את החתן בדברים בלבד ומקבל שכר.

(תו"ד מגיד תעלומה ברכות (דף ו') מהבני יששכר)

בו יבואר גודל איסור הסתכלות בנשים בקיצור נמרץ מש"ס
ופוסקים ראשונים אחרונים וכתבי האריז"ל ועוד

הקדמה

ונשמרת מכל דבר רע

בתורה הקדושה אמר הא-ל יתברך שמו (דברים כג, י) "ונשמרת מכל דבר רע", ודרשו חז"ל במסכת עבודה זרה (דף כ') שלא יסתכל אדם באשה נאה אפי' פנויה, ובאשת איש אפילו מכווערת, ומקשה בגמרא שם על ר' שמעון בן גמליאל ור' עקיבא שראו כותית נאה וברכו ברוך שככה לו בעולמו, הלא אסור לאסתכולי באשה, ומשני הגמרא קרן זוית הוה. ופירש רש"י ז"ל דאינו רואה אותה מרחוק שיעצים עיניו עכ"ל. ואם כן הרי מפורש להדיא דאם אדם רואה אשה מרחוק צריך שיעצים עיניו, והרי"ף והרא"ש מביאים גמרא זו להלכה.

התוספות בעבודה זרה (שם) כתב בד"ה שלא יהרהר וז"ל:
האי קרא ד"ונשמרת" דרשה גמור הוא, ולא
אסמכתא.

וכן פירש"י ז"ל במסכת כתובות (מ"ו) ד"ה ונשמרת וז"ל:
וכל מקום שנאמר "השמר פן ואל" אינו אלא לא תעשה,
עכ"ל. הרי להדיא שהיא ל"ת גמורה, ואתינן עלה שעל פי דעת
תורה הקדושה, אם אדם רואה אשה הולכת צריך להעצים
עיניו, ואם לא עובר בלא תעשה כנ"ל.

וכן כתב הרמב"ם ז"ל פכ"א מהל' איסורי ביאה (הלכה כ')
וז"ל: ואסור לאדם לקרוץ בידיו וברגליו או לרמז

ז תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

בעינינו לאחת מן העריות או לשחוק עמה או להקל ראש, ואפילו להריח בבשמים שעליה או "להביט ביפיה" אסור וכו', עכ"ל.

וכן כתב שם הרמב"ם בהלכה הנ"ל, וז"ל: והמסתכל אפילו באצבע קטנה של אשה, ונתכוון ליהנות, כמו שמסתכל במקום התורף, ואפילו לשמוע קול ערוה או לראות שיערה אסור עכ"ל.

וכן כתב בפירוש משניות להרמב"ם במסכת סנהדרין (פרק ז', על המשנה דאלו הן הנסקלין אם חבק כו') וז"ל: וכן המשחק עם אחת מן העריות והקריצה בעין במתכוון להנאה, כל זה אסור ומכין להעובר מלקות עכ"ל.

ואמרינן במדרש רבה פרשת אחרי, פרשה כ"ג, אמר ר"ל שלא תאמר שכל מי שהוא נואף בגופו נקרא נואף, מצינו שאפילו הנואף "בעיניו" נקרא נואף, שנאמר ועין נואף, עכ"ל.

טוב מראה עינים - מגופו של מעשה

בדברי קהלת שאמר טוב מראה עינים מהלך נפש, אמר ריש לקיש, טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה (מסכת יומא דף ע"ד ע"ב). וכ"כ הסמ"ג, הובא בב"ח אבן העזר סי' כ"א. ובמהר"ם בן חביב כתב יראה, דכוונת ריש לקיש להזהיר לבני אדם, דכיון דיש תענוג להסתכל באשה יותר מגופו של מעשה, לכן צריך שיפרוש האדם להיות קדוש וצנוע שלא להסתכל בנשים, עכ"ל.

(טוב עין)

המסתכל הוי מומר לדבר אחד ומתגלגל בעוף הנקרא ראה

כתוב בקהלת (סימן א' פסוק ח'), לא תשבע עין לראות, כי

ח תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

המסתכל בעריות איסור כבד הוא עובר, וגדול עונו מנשוא, פוק חזי מאי דהוה לגחזי, רח"ל, ועוד כתב רבינו יונה דהוי מומר לדבר אחד ח"ו, וכתב רבינו האריז"ל דמתגלגל בעוף הנקרא ראה, ובעל שבט מוסר הביא מהמקובלים, אעפ"י כשאדם מתגלגל בצורת אדם הוא אינו יודע בגלגולו הראשון, אבל כשמתגלגל בצורת בהמה חיה ועוף הוא יודע בגלגולו הראשון, ומיצר ומצטער איך ירד משמים מצורת אדם לצורת בהמה ע"י עוונותיו רח"ל.

הזהיר לא להכשיל הרבים בהרהורים רעים זוכה לבנים הוגנים - וזוכה להקביל פני שכינה

[א] תניא אל תרבה שיחה עם האשה שסופך לבא לידי ניאוף, ר' אחי בר יאשיה אומר כל הצופה בנשים סוף בא לידי עבירה. כל המסתכל בעקבה של אשה הוין לו בנים שאינם מהוגנים.

(גדרים כ')

[ב] צריך האדם להתרחק מן הנשים מאד מאד.

(אבה"ע סימן כ"א סעיף א')

[ג] מי שאין מסתכל על נשים זוכה שזרעו יחברו פירושים על התורה, ה' יזכנו,

(סי' המדות למוהר"ן אות נאוף סי' י"ט).

[ד] מובא בגמרא, רבי מנשה בר בריה דר' יהושע בן לוי אמר, שכל מי שרואה דבר ערוה ואינו זן עיניו ממנה זוכה להקביל פני שכינה, מ"ט? שנאמר ועוצם עיניו מראות ברע וכתוב בתריה מלך ביפיו תחזינה עיניך, תראינה ארץ מרחקים.

(טוב עין)

עבירה זוכרים לשוב - הרהור שוכחים

אר"נ הרהורי עבירה קשים מעבירה (תאוות נשים קשים

ט **תיקון** איסור הסתכלות בנשים **הברית**

להכחיש את בשרו יותר מגופו של מעשה) וסימנך ריחא דבשרא (המריח בשר צלי קשה לו ריח מאד שמתאוה לו).
(יומא כ"ט ע"א)

המסתכל בנשים הוא מומר לדבר אחד

ריש לקיש אמר טוב מראה עינים באשה יותר מגופה של אותו מעשה שנאמר (קהלת ו') טוב מראה עינים מהלך נפש (יומא ע"ד ב') [בא ללמד דאיסור חמור הוא המסתכל בנשים (תוספת ישנים והסמ"ג) ורמיא חיובא להודיע לבני האדם חומר האיסור הזה, דרבינו יונה כתב דהמסתכל בנשים הוא מומר לדבר אחד והאר"י ז"ל כתב דאם לא שב בתשובה מתגלגל בעוף הנקרא ראה (כסא רחמים כלה פ"א הלכה ב' בתוס') ויה"ר שנשוב בתשובה שלימה.

(דרך הישר)

ההסתכלות הוא יסוד העבירה

אמר רבא גמירי (מסורת בידם מרבותם) דאין יצה"ר שולט אלא במה שענינו רואות. שמשון הלך אחר עיניו לפיכך נקרו פלשים את עיניו.

(סוטה דף ח', ודף ט')

לא חמי אפי שכינתא

א"ר אמי כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה, כתיב הכא (ד"ה א' כ"א) וירע בעיני ה' (אלמא מקרי רע) וכתיב התם (תהלים ה') כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע (לא יגור עמך רע) א"ר אלעזר מאי לא יגורך רע לא יגור במגורך רע.

(נדה י"ג)

טעם המנהג להתענות אחר פסח וסוכות

אמר אבין סקבא דשתא ריגלא, ופירש"י שם ריעוע של ימות השנה ליחוד ולעבירה ימות הרגל שיש קבוצת אנשים

י תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

ונשים לשמוע דרשה ונותנים ונושאים זה עם זה עכ"ל. ותוסי שם כתבו דלכך נהגו להתענות לאחר פסח וסוכות.

(קידושין דף פא.)

המסתכל מעלה על דעתו שאין בכך כלום

ומהן חמשה דברים העושה אותן אין חזקתו לשוב מהן לפי שהן דברים קלים בעיני רוב האדם ונמצא חוטא והוא ידמה שאין זה חטא ואלו הן וכו', המסתכל בעריות מעלה על דעתו שאין בכך כלום שהוא אומר וכי בעלתי או קרבתי אצלה והוא אינו יודע שראיית העיניים עון גדול שהיא גורמת לגופן של עריות עכ"ל.

(רמב"ם הלכות תשובה פ"ד ה"ד)

עצם ההסתכלות הוא איסור דאורייתא

ותדע ידידי שהרבה מהמון עם חושבים כי זה רק ממילי דחסידי ואינם נוהרים מהסתכלות בנשים, תדע ידידי שזה איסור גמור מדאורייתא, והמקילים אוי לנפשם כי גמלו להם רעה.

(דרך פקודיך, מל"ת ל"ה ס"ז)

טעם חומר האיסור

שגילוי עריות דבר נמאס מאוד אצל התורה, כנזכר בזאת הפרשה, ובמקומות רבים בכתוב. וחכמים מזכירים לעולם ע"ג וגלוי עריות ושפיכת דמים יזכירו אותה אחר ע"ג וקודם שפיכת דמים, כמו שאמרו אלקיהם של אלו שונא זמה הוא, והרב אומר במורה נבוכים, בעבור היות יצר האדם גדול בענין המשגל והתאוה בו רבה והדברים שהם רבי המכשולות צריכים עונש גדול ליסור אותם עכ"ל.

(רמב"ן סוף פרש אחרי')

תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית יא

חורבן בית המקדש היה עבור פגם העיניים

לא נחרב בית המקדש ולא גלו ישראל בין "עין" אומות, אלא בעבור פגם העיניים, כמו שאמר ישע"י הנביא (פרק ג' פסוק ט"ז), ומשקרות עינים הלוך וטפוף, ולכן העונש בישע"י פרק כ"ט הוי אריאל אריאל בפסוק יוד, כי נסך עליכם ה' רוח תרדמה ויעצם את עינכם רח"ל, ומתנחמים בתקון העיניים כמו שנאמר על ידי אותו הנביא (ישע"י נב, ח) כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון.

(טוב עין)

הסתכלות בנשים הוא איסור דאורייתא

תדע ידיד שרבים המון עם חושבים כי זה ענין חסידות בעמא, ואינם נזהרים מהסתכלות בנשים, אך תדע ידיד שזה אסור גמור מדאורייתא, והמקילים בזה אוי לנפשם, כי גמלו רעה לעצמם, מקרא מלא דבר הכתוב ואנו משלשים אותנו בכל יום, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ואמרו בגמרא מאי דכתיב טוב מראה עינים מהלך נפש, טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה, ופירש רש"י ז"ל טוב ליצה"ר להחטיא את בני האדם במראה עינים יותר מגופו של מעשה.

(בני יששכר)

סגולה לבל יכשל

ההולך ברחוב ומפחד לבל ייכשל בראיית נשים, סגולה לזה יאמר הן אראלים צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון.

(ספר המדות למוהר"ן).

אף על המותר יגדור עצמו

בספר החינוך (מצוה קפ"ח) דיני העריות האסורות וז"ל: אנחנו עכשיו אין לנו לפרוץ אפילו גדר קטן בענינים

יב תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

אלו כלל אלא לשמור כל הרחקות שהודיעונו ז"ל ובפרט במה שלא הזכירו הם יש על כל אחד ואחד לעשות כפי אשר ימצא את גופו מוכן, כמו שאמרנו, שאם הוא מוצא אי"ע שצריך גדר אף על המותר, יגדור עצמו. כמו שמצינו אחד מהחכמים שאמר הזהרו בי מפני בתי, ואע"פ שמותר לאדם להתיחד עם בתו כמו שנכתוב בע"ה, לפי שענין זה קשה מאוד ויצה"ר חזק בו ע"כ צריך כל אדם להזהר בשמירה, ואם יחשוב האיש בפגעו באשה נאה כי גיהנם פתוח בין ריסי עיניו וכאש תמיד תוקד כל הקרב אליי ויחזיר כל מחשבותיו אל הדברים האלה לא תהי לו לפוקה, עכ"ל.

כל מקום שאתה מוצא גדר... אתה מוצא קדושה

בספר נועם המצות (מצוה קפ"ח) כתב וז"ל: הטעם שהפליגה והרעישה התוה"ק בעון עריות כל כך, יען כי באמת העון החמור הזה הוא גרם וסיבה לכל השלשה עבירות הגדולות והחמורות שמחוייבים למסור נפש עליהם, ע"ז ג"ע שפי"ד. ועיין בשו"ע אהע"ז ס"י כ"א ס"א וז"ל, צריך אדם להתרחק מהנשים "מאוד מאוד", עכ"ל של הסי' נועם המצוות. ועיין ברש"י פי' קדושים על הפי' קדושים תהיו וז"ל הווי פרושים מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה עכ"ל.

פנינים יקרים מהרמב"ם ז"ל

האינו נזהר הרי זה בכלל חילול השם

ברמב"ם הלי' יסודי התורה (פ"ה ה"ז) כתב וז"ל: ומנין שאפילו במקום סכנת נפשות אין עוברין על אחת משלש עבירות אלו שנאמר ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וכו'.

תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית יג

ובהלכה ט' כתב מי שנתן עיניו באשה וחלה ונטה למות ואמרו הרופאים וכו' ימות ואל תבעל לו, אפילו היתה פנוי', ואפילו לדבר עמה מאחורי הגדר, אין מורין לו בכך וימות ולא יורו לדבר עמה מאחורי הגדר שלא יהיו בנות ישראל הפקר ויבואו בדברים אלו לפרוץ בעריות.

עוד כתב שם (הלכה י"א) וז"ל: ויש דברים אחרים שהן בכלל חילול השם והוא שיעשה אותם אדם גדול ומפורסם בחסידות דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואע"פ שאינן עבירות הרי זה חילל את השם וכו', הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפניו משורת הדין.

מעשה נורא מהצה"ק רבי משה מפשיווארסק זי"ע

ומדי דברי בזה זכור אזכרנו לטובה מה שסיפר לי החסיד הקדוש הרב המפורסם בקדושה כבוד מהר"ם זצלה"ה סת"ם מפשעווארסק, במעשה שאירע לו, בהיותו בדרך נחשו ה', ובבואו למלון התאספו אליו רבים מאותן אשר קרבת אלקים יחפצון, ואירע שנסע דרך העיר הזאת אחד מנגידי ק"ק בראד, ובא אליו בתוך המקהלות ואמר לו, שאלה אחת אני שואל מאתכם, אם תשיבני על נכון מה טוב, ובאם לאו הרי אתם כולכם מכת הרמאים. והוסיף לדבר עתק אין מן הצורך להאריך, ותוכן השאלה הוא אמר לו בזה הלשון:

היות ששבת בקהלתינו הרב הקדוש המפורסם מהר"ם הראשון שהיה בפשעווארסק זצוק"ל, והתאספו אליו אנשים המתחסדים והרעישו עולם ומלואם כדרכם. ובזמן סעודה שלישית אז אמרתי אלכה נא אל כת המשתגעים עם רבם המובהק להם, ואראה בפחזותם מה מנהגם. והנה בבואי אל המקום הנודע אשר שם הי' הקיבוץ, אזי אמר הרב המובהק הנ"ל, הנה נואף בא אל הבית, ואני ידעתי בעצמי

שלא הייתי נואף מעולם. והאריך לדבר עתק ודברי חוצפה בזה.

והנה אמר לי הרב הקדוש הנ"ל המספר לי המאורע, שהתפלל אז אל השי"ת שיראהו נפלאות לתרץ לו תירוץ גמור לפי דרכו, והיתה מונחת גמרא על השלחן, וביקש מהשי"ת שיראהו התירוץ הנכון בתוך דברי חז"ל. ופתח הגמרא, והנה המאמר חז"ל הנ"ל, מאי דכתיב "טוב מראה עינים מהלך נפש" כתובה לפניו. אז שמח לב הצדיק בקרבו והראה להנגיד הנ"ל, ואמר לו הנך רואה דברי חז"ל נזדמנו לי בעת הצורך לתרץ לך, כי בהיותך הולך מבלי דעת וחוצפך יסגא להיותך בזה במלאכי ה', והיית הולך בתוך השוק בעיר הגדולה הנ"ל והיית משוטט בעיניך במקהלות הנשים היושבים אנה ואנה ביום המנוחה והיית נהנה במראה עיניך, ובאת מתוך הראיה הלזו לבית מקום הצדיק, וראה ברוח קדשו קליפת הניאוף אצלך כי טוב מראה עינים וכו'. ואמר לי: שסיפר לו סמוכות לדברינו בתורה הקדושה "וישאל את אנשי מקומה", היינו אנשי המקום יתברך שמו, "איה הקדשה", רצונו לומר: היכן היא הזונה שאתה אומר שזניתני ואני ידעתי בעצמי שלא זניתי מעולם? התירוץ היא: "היא בעינים על הדרך", רצונו לומר, איכות הזנות הוא ע"י עיניך, כשהיית הולך בדרך ונהנית במראה עיניך. והאריך הצדיק בזה, ובכאן הראיתך רק לדוגמא ואתה תשכיל ותבין.

(דרך פקודיך מצוה ל"ה דף 166)

הסתכלות לשם הנאה נותנת כח בקליפה

וצפונך תמלא בטנם (תהלים י"ז י"ד). שיש למנוע מלהסתכל בדברים הגשמיים הטובים [נ"א בעביים] ומכ"ש להסתכל בנשים יפות, שהוא מסתכל בעבור חמדתו, ונמצא בזה הראיה עובד א"ע וזהו כעובד ע"ז, ומזה ההרהור [נ"א הדבר] בא לו ח"ו עבירה בלילה ונותן כח בקליפה [ח"ו],

טיקון איסור הסתכלות בנשים הברית טו

ונתעברה ממנו. וזהו וצפונך, מה שאתה צופה בעבורך, דהיינו על אשה ביפיה [או על דברים גשמיים, וזהו נקרא צפונך], שאינך מסתכל אלא בעבורך [נ"א בגשמיותו ובעבור גשמיותו], ובזה הראיה נותן כח בהם.

ועוד, אם יעשה זה קודם שיוליד בן יהיה זה הבן שרשו בכחם, ע"ד מ"ש האר"י ז"ל (שער המצות פרשת יתרו, לקו"ת ושער הפסוקים פי וירא) כבד את אביך, לרבות אחיך הגדול (כתובות ק"ג ע"א), והטעם [כי] באח הגדול הוא כמו ענף הגדול שבאילן, וענף עצמו יוציא עוד ענף אחד, נמצא זה הענף יש לו יניקה מן הענף הראשון, כן אח הקטן יש לו יניקה מאח הגדול. לפי זה, אם ניתן כח מעיקרא בקליפה, ואח"כ נולד לו בן, אזי בזה הבן הוי כמו הענפים [נ"א הענף הקטן] הנ"ל, שעיקר הכח הוא בהם. והבן הוא כמו יתרון, וזהו והניחו יתרם לעולליהם (תהלים י"ז י"ד).

(צוואת הריב"ש אות צ')

פגם ההסתכלות מוטבע אחר כך בבנים

כתב במדבר קדמות בשם מהרח"ו ז"ל: בספרו עץ הדעת טוב ורע מכתיבת יד קדשו, על הפסוק "אל תפנו אל האלילים", אל תפנו שלא להסתכל בנשים, כמו שדרשו בזוה"ק שאם יסתכלו, יולידו אחר כך אפילו בנשיהם בנים לעבודה זרה, וזה אמרו "ואלהי מסכה לא תעשו לכם", עכ"ד. ושוב ראיתי שהם דברי זוה"ק עצמו בפרשת קדושים (פי"ד ע"א, עיין שם). ואפשר לרמוז בזה כי בנים זרים ילדו ס"ת גימטריא צ"ו, שהוא עבודה זרה, ומכתב יד ראיתי בשם מהר"י צמח ז"ל שהוא ר"ת כזבי, עכ"ל.

(מדבר קדמות)

המסתכל בנשים יצויר בשכלו צורה ההיא

המסתכל בנשים ובעריות אף אם לא יחשוב לעבור עבירה

ח"ו אבל סוף סוף יצויר בשכלו צורה ההוא ויפגום הנפש מזה.
(חסד לאברהם שם נהר ל"ג, מדבר קדמות אות מ', מסתכל)

כל העולם כולו נמצא בעין

ידוע אשר בעין נמצא כל העולם כולו, הלוּבן בעין שמקיף את האישון, זה ים אוקיאנוס שמקיף את העולם, השחור שבעין זה היבשה, והאישון שבאמצע העין זה ארץ ישראל, ביהמ"ק ובית קדש הקדשים, לפי"ז בפגם שאדם פוגם בעיניו מטיל מום בקדשים ופגם לכל הבריאה כולה, ה' יצילנו.
(ס"י)

עצם ישיבת אנשים ונשים בלי מחיצה אסור

ראה ידידי עד היכן הדברים מגיעים, אפילו הבן אדם היודע בעצמו שלא יתפעל מהסתכלות, אעפ"כ אם רק נוטה לבו להסתכל הרי מאותו רגע הוא עובר על דברי תורה ודברי חז"ל, ואם יתפעל ח"ו הרי גדול עונו מנשוא, והמשכיל על דבר ישים זה תמיד לנגד עיניו, וידע בבירור גמור חותם חתום בעומק לבו ומופעל בכל אבריו, שזה איסור גמור בלי שום היתר.

בנידון זידון במצוה טאנץ, דעצם הדבר הישיבת אנשים ונשים בלי מחיצה הוי איסור בפני עצמו, ועוד דכיון שראית נשים אינו נחשב לעבירה בעיני ההמון עם וקרוב לודאי שיסתכל בהנשים וממילא ישיבת אנשים ונשים בחדר אחד בלי מחיצה הוי גוף האיסור של הסתכלות ג"כ. על כן כל ירא שמים על כל פנים יזהר בנפשו ויעשה כל מה שבכחו.

שער התשובה

בו יבואר שהמחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה, וגדול המחטיאו יותר מן ההורגו וכו' - לילך אנשים ונשים יחד במקום אחד הוא נהוג בהיכלות של עכו"ם, ועל זה נאמר ובחוקותיהם לא תלכו

(א) במסכת אבות פרק ה' משנה י"ח דכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה.

(ב) בספרי פרשת תבא קי"ז דהמחטיא את האדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו אין מוציאו אלא מן העולם הזה והמחטיאו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא.

(ג) הרמב"ם כתב בהלי תשובה פ"ג ה"ו וז"ל: ואלו הן שאין להם חלק לעולם הבא אלא נכרתין ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעלמי עולמים וכו' ומחטיאי הרבים וכו', ועיין שם בה"י וז"ל: מחטיאי הרבים כיצד, אחד שהחטיא בדבר גדול וכו' ואחד שהחטיא בדבר קל וכו' ואחד האונס אחרים עד שיחטאו עכ"ל (וצריכים לדעת דמי שמושיב אנשים ונשים בחדר אחד בלי מחיצה ויכולים לבא להסתכלות והרהורים, הוי בכלל זה). ועיין שם בפ"ד ה"א וז"ל, ארבעה ועשרים דברים מעכבין את התשובה, ארבעה מהן עון גדול והעושה אחד מהן אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו ואלו הן המחטיא את הרבים וכו'.

(ד) ראה ספר חסידים סי' תרי"ג שכתב וז"ל: וראוי שנדע כי כל העונות מתכפרות בתשובה אלא עון המחטיא את הרבים והמתעה אותם בנימוס רע ובטעות רע ובהוראה

שהורה אותם שלא כתורה ושלא כהלכה לימדם, אין עונו מתכפר מפני שאין יכול לתקן מה שעיות ואינו יכול להשיב את הרעות אשר לומד אותם וחטאת הרבים תלוי בו, ועליו נאמר משגה ישרים בדרך רע.

ה) ואם בשמירת הגוף הזהירה תורה (דברים כ"ב-ח') ועשית מעקה, מכל שכן בשמירת הנפש, ובזה התורה הזהירה (במדבר ט"ו ל"ט) ולא תתורו וכי העין רואה והלב חומד וצריך לעשות גדרים ע"ז וכי, בפרט בזמננו זה דיש הרבה נשים הולכות פרועי ראש ושער באשה ערוה, וכתב בסמ"ק הובא גם בס' מצות השם "מצות לא תעשה שלא לקרות בתורה ולא יאמר שאר דברי קדושה אם רואה ערוה וכי שנאמר ולא יראה בך ערות דברי", והקורא בתורה והאומר דברי קדושה כל תפלותיו הוי מצוה הבאה בעבירה, ומי זוטר מאי דכתיב ביי (דברים כ"ג ט"ו) ושב מאחריך כי במקום ערוה השכינה מסתלקת וכי זה יקרא בית תפלה במקום שאין שם שכינה, ומכל שכן בזמן האחרון שיש נשים שגם מבשרם נראה לחוץ, ועיי באו"ח סי' ע"ה (סעיף א' בהג"ה) דבאשה אחרת גם בפחות מטפח הוי ערוה כדאמרינן טפח באשה דוקא אשתו עיי"ש וכי, ועיין ברמב"ם פ"א מהל' עכו"ם (ה"א) בכלל לאו של ובחוקותיהם לא תלכו "שלא יבנה כבנין היכלות של עכו"ם", ובראב"ד שם כתב שאינו יודע מה זה, ומהרי"ק הובא ברמ"א יור"ד סי' קע"ח (סעיף א') כתב כל דבר שיש בו פריצות הוא בכלל זה, ודבר זה לילך אנשים ונשים יחד במקום אחד זה דבר הנהוג בהיכלות של עכו"ם, וע"ז נאמר בחוקותיהם לא תלכו.

(מתוך שו"ת מהרי"ץ מהרה"ג ר' יוסף צבי דושנסקי, ח"א סימן נ"ט)

פתחו שערים ויבוא גוי צדיק

הרה"ק ר' שלמה מקארלין זי"ע אמר: מי שזיכהו השי"ת לעשות שמחה של מצוה, אז "פותחין לו כל

טי תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

ההיכלות וממלאין כל משאלותיו, ויכול להשיג כל ההשגות",
ואותו איש אשר יצער אותו ביום זה ועייז משך ידו אפי רגע
אחד מכל אותן ההיכלות העליונים, יש לו עון גדול.

וידוע פי הרה"ק בעל החוזה מלובלין על "בעל השמחה" -
היינו, שהוא בכחו להיות אדון ובעל על כל דבר שמחה
ליתן לאחרים השפעות טובות.

ועיין אור לשמים פרשת תולדות שמביא שמעתי מכבוד
אדמו"ר הרב ממעזיבוז זי"ע שכאשר אדם עושה איזה
נישואין לבניו, משם באה לו פרנסה, ורמז לדבר מצאתי
בהפסוק "ויעש להם משתה" היינו שעה נישואין לבנו, "ויאכלו
וישתו", שבאה לו פרנסה וכל טוב.

וכן אומרים בשם אדמו"ר מאלעסק זצ"ל בשם צדיקים
שכאשר אדם עושה נישואין לבניו "נפתח לו שער חדש",
ומי שיש לו שכל עושה לעצמו גם כן מלבוש חדש.

שהכל ברא לכבודו -

שמירה לנפטרים שיורדים מהגן עדן

ברכת שהכל ברא לכבודו, פירש רש"י ז"ל (כתובות ח. ד"ה
שמח תשמח), וז"ל שהכל ברא לכבודו אינה מן הסדר
אלא לאסיפת העם הנאספים שם לגמול חסד, זכר לחסדי
המקום שנהג עם אדם הראשון שנעשה לו שושבין ונתעסק בו,
ואסיפה זו כבוד המקום היא, וברכה זו לכך נתקנה עכ"ל.

וביאר כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ד מבעלזא זי"ע, ע"פ מה
דאיתא בזוה"ק (פרשת פנחס ר"ט): שהקב"ה עוקר
את ההורים מגן עדן שיבואו בעלמא הדין להשתתף בשמחת
בניהם, וז"ל בשעתא דבר נש שתיף לקב"ה לחדווה דיליה,
קב"ה אתי לגנתא דעדן ואעקר מתמן לאבוהי ואמיה דאינון
שותפין בהדיה, ואייתי לון עמיה להווא חדווה וכלהו זמינין
תמן ובני נשא לא ידעין, עכ"ל. והנה אסיפה היא לשון פטירה

כ תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

כמו (בראשית כה ח) ויאסף אל עמיו, וזהו שרמז רש"י כי ברכת שהכל ברא לכבודו היא לאסיפת העם הנאספים שם, דהיינו האבות הצדיקים הנפטרים מדורות הקודמים שבאים מהגן עדן להשתתף בשמחת צאצאיהם.

כהכנה לקבל ההורים מגן-עדן, מן הראוי לקבל עליו שהחתונה ומצוה טאנץ יהיו לפי כל גדרי הצניעות

שמחת חתן וכלה - מעוררת מחילת עונות

בא וראה מה שגילה ה"דגל מחנה אפרים" (פרשת בא, ד"ה או יאמר ולכל בני ישראל היה אור במושבותם - השני) כי "שמחת חתן וכלה הוא בבחינת יום הכפורים שיש בו מחילת עונות - שמוחלין לו כל עונותיו, ולכל הנלוים אליו, והיא עטרה שעוטר בה לו אמו וכו', ויש בזה סוד עמוק, כי ביום הכפורים שהוא סוד אימא עילאה (עי' שער הכוונות דרושי יום הכפורים) יש בו חמשה תפלות, ובחתן יש בו חמשה קולות: קול ששון וקל שמחה קול חתן וקול כלה, קול אומרים הודו את ה' וגו' (ירמיה לג, יא ועיי' ברכות ו, ב) והוא בחינה יותר גדולה מיום הכפורים והבן, ולכן גם כן אל יתערב זר בשמחתו, כי נעשה מן זר אור, והבן כל זה כי הדברים עתיקין". מן התבונה שיזהרו לבל יתערב "זר" בחתונה, אלא יהיה "אור" מאז ולתמיד.

טעם שמוחלין לו על כל עונותיו

הנה הוסיף הקב"ה והפליא את חסדו להיות מוחל וסולח לחתן וכלה ביום חופתם את כל עונותם, עד שהם נעשים ממש כקטן שנולד, נקי מכל חטא עון ופגם, והוא כדי שיוכלו להתחיל את בנין ביתם והשתלשלות דורי דורות הבאים אחריהם עם נשמה טהורה ונקיה בלי שום עון ופגם. והענין הוא ע"פ הידוע מספרי בעל שם טוב זי"ע שכל התחלה וראשית צריך להיות בקדושה ובטהרה, מכיון שהוא שורש

תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית כא

לכל הבא אחריו והכל נגרר אחרי השורש, ולכן בתחלת השנה נתן לנו הקב"ה עשרת ימי התשובה לתקן את כל אשר פגמנו, כדי שהתחלת השנה תהיה בשלימות, ועיי"ז גם שאר ימות השנה יהיו נגררים אחריהם להיות בתכלית השלימות. כן מבואר באגרא דפרקא (סימן ר"ה, עיי"ש).

כן הוא הדבר אצל חתן וכלה בבואם בברית נישואין, הנה הוא בבחי' ראשית הבנין לכל הדורות שעתידים לצאת מהם, כמבואר בסנהדרין דף לז: כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא. פי' רש"י עולם מלא ממש. וכן אנו רואים שיצא מאדם הראשון עולם מלא. ואם היו נשארים להם כל כוונתם הראשונות מלפני הנישואין, כי אז לא היו יכולים להתחיל בנין הדורות של עולם מלא בקדושה ובטהרה, שהרי העונות הם בבחי' מסך המבדיל בין האדם להבורא ית"ש, וכדכתיב (ישעיה נט ב) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם, וכבר אמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ד) עבירה גוררת עבירה. ולכן עשה הקב"ה חסד גדול למחול לחתן וכלה לכל עונותיהם, ועיי"ז יוכלו להתחיל בנין בית שהוא עולם מלא בקדושה ובטהרה, כי כל שנות הנישואין נגררין אחרי ההתחלה.

עצרת תהיי לכם - שיעצרו אור הקדושה - יום החופה והמצוה טאנץ, מבלי לפרוץ גדרי הצניעות, ממילא זה ישאר לכל החיים, שיתברכו בבני חיי ומזוני רויחא.

חלקד הניתן לך מה' הוא - אשה משכלת

טעם מנהג ישראל, שביום חתונתו וביום שמחת לבו של אדם, ביום שנכנס לחופה עם בת זוגו, שולחת לו טלית עם ד' ציציות, לייב חוטיין, הוא על פי מה שכתב האריז"ל דמצוה זו סגולה להנצל מזונות, וסמוכין לזה מפסוק "נואף אשה חסר לב", היינו אם חסר הלי"ב חוטיין, על כן רומזת לו,

כב תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

הרי שלך לפניך, חלקך הניתן לך מהי אשה משכלת, ליתן לב לשמוח בחלקו דייקא.

(אור המאיר לסוכות)

כן צריכים להשכיל להזהר שלא יכשלו רבים בהרהורים רעים על ידי שמחת החתונה.

איש ואשה שזכו שכינה ביניהם

כל מה שברא הקב"ה לא ברא אלא לכבודו, פ"י שתכלית הבריאה שיהא לו דירה בתחתונים להשראת שכינת כבוד ה'. ומעתה כיון שאמרו חז"ל (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהם, נמצא שע"י איש ואשה נשלמה כוונת הקב"ה בבריאה להיות לו דירה בתחתונים, ולכן תיקנו חז"ל לברך לכבוד נישואי חתן וכלה שהכל ברא לכבודו, דהיינו שתכלית הבריאה היא לכבודו שהיא השכינה הנקראת כבוד ה', אשר ענין זה נעשה ע"י נישואי איש ואשה אשר זכו שכינה ביניהן. והפריצות בגדרי הצניעות מונעת כל הטוב האמור.

חת"ן - ר"ת ח'טאתי נ'גדי ת'מיד

ידוע מה שאמרו דורשי רשומות כי חת"ן הוא נוטריקון ח'טאתי נ'גדי ת'מיד.

יש להבין, וכי רק חתן צריך שיהיה חטאתו נגדו תמיד, הלא כל אחד מוזהר על זה?

אולי יש לרמוז בזה, שחתן שעל ידי חתונתו נגרם שרבים נכשלו בהסתכלות אסורות, על ידי ישיבת אנשים ונשים בקירוב מקום. במיוחד שבחתונה הנשים מתקשטות ביותר, שזאת עבירה חמורה מאוד, עד כדי כך שרצו לנדות על זה כמבואר לקמן בהכרוז המפורסם מהרהגה"ק בעל הפלאה זצ"ל בא"ד וז"ל: וכמה רעה ראינו כי בהקהל אנשים ונשים כאחד ראו כשכור יחוגו וינעו ומידי הרהור לא יצאו ואשה

כג **תיקון** איסור הסתכלות בנשים **הברית**

פגיעתה רעה פן יעלה באחד ומאה בזו ח"ו מה נאה, ואין שמחה למעלה וכו'. ועוד כתב שם כל זה הסכמנו כולנו כאיש אחד בלב אחד ושפה אחת לעשות משמרת למשמרת דת תוה"ק ובשמתא מאן דעבר על מילתא דא ולהשומע יונעם וכו', עכ"ל.

חטא זה יהיה נגד החתן תמיד רח"ל. לכן מן הראוי שהמחותנים והחתן כלה יתנו אל לבם דבר זה, ויתברכו בכל מיילי דמיטב עד בלי די.

טעם המנהג לכסות פני הכלה

בטעם מנהגן של ישראל לכסות פני כלה יותר משאר נשים, "משום שלא נחשדו ישראל קדושים להסתכל בפני נשים חלילה, אשר כל העושה זאת יאבד עצמו בזה ובבא", וגם בבגדי צבעונים של בגדי התלויים בכותל אסור להסתכל, ק"ו כשהיא מלובשת בהן, לכן אין מן הצורך לכסות פניהם, אבל בכלה כתב הטור בשם הרא"ש ז"ל שדעתו מסכמת שמותר להסתכל במלבושיה כדי לחבבה על בעלה אבל לא בפניה (עיין שם באבן העזר סימן סה ובדרישה שם ס"ק ב), ואם כן כיון שמותר להסתכל במלבושיה שעליה, אולי יבואו ח"ו להסתכל בפניה, לכן נהגו לכסות פניה, ועיין שם מה שמפרש בזה בטוב טעם.

(חתם סופר עה"ת, פרשת חיי שרה, ד"ה ויצא יצחק)

השפעת שמחה מלמעלה

בספר רמתיים צופים על ה"יתנא דבי אליהו" (אליהו זוטא פרק כ, לט, ב) כתב וז"ל: "כי יש שמחה למעלה - בעת שמחת חתן וכלה - עד שצריכין לומר בברכת המזון: שהשמחה במעונו, וכל השפעות טובות וברכות וקדושות נשפעים בעת שמחת נישואין.

כד תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

וכן שמעתי בשם הרבי מלובלין ז"ל שלכן נקראים בעל שמחה, שהוא בכוחו להיות אדון ובעל על כל דבר שמחה, ליתן להאחרים ההשפעות טובות".

הלכות והדרכות מספר דרך פקודיך

(להגה"ק מהרצ"א מדינוב זצ"ל בעמח"ס בני יששכר, אשר רבינו הגה"ק מצאנו זי"ע העיד עליו שכל דבריו ברוח הקדוש נכתבו ונאמרו)

(א) חובה על כל אחד ואחד ללמוד הלכות קורבה בעריות, ולהוסיף גדרים וסייגים ע"ז.

(דרך פקודיך, מל"ת ל"ה)

(ב) צריך האדם להתפלל להשי"ת שלא יכשל בעיניו לראות מה שאסור לו לראות.

(ג) מרבית אנשים חושבים שהאיסור להסתכל בנשים אינו אלא מדת חסידות, ועל כן אין נזהרים בזה כל כך, לא כן הדברים, רק הוא איסור גמור מן התורה.

(שם, אות ו')

(ד) כל ירא שמים צריך ליוזר כשמדבר עם אשה, להסתכל בצד שיראה כאילו מדבר לאיש אחר.

(ה) צריך להתפלל להשי"ת שינצל מהסתכלות ומחשבות רעות.

(דרך פקודיך שם, עת לעשות ח"ב שאלה ל"ט).

ליקוטי הלכות, עצות וסגולות, התעוררות והתחזקות

(א) כדרך שזמירות ושירות באופן כשר גורמים להאדם לידבק בהשי"ת, כמו כן זמירות ותשבחות אסורות רח"ל מנתקים את הנשמה משורש החיים.

(ראשית חכמה שער אהבה פ"י, ועיין עוד ברוקח ריש ספרו, פירוש המשניות להרמב"ם אבות פ"א, ברכי יוסף או"ח סימן תק"ס, ושאר אחרונים)

תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית כה

ב רבי מתיא בן חרש היה יושב ועוסק בתורה בבית המדרש ופניו האירו כפני מלאכי השרת, משום שלא ראה אשה מימיו.

(מדרש אבכיר)

ג מה שאמרו ז"ל אסור לאדם לקדש אשה עד שיראנה (קידושין מא.), הכוונה ראייה בעלמא ולא הסתכלות יתירה.

(אהבת איתן, פ"י על עין יעקב, ב"ב ט"ז)

ד כדרך שהסתכלות על דברים קדושים מקדש את העינים, כמו כן להיפך, הסתכלות בדברים האסורים מקלקל את העינים.

(קב הישר פרק ב', יסוד יוסף פרק ב')

ה אסור להסתכל בנשים, בין ישראלית, בין נכרית, ואף במלבושיהן ובמטתן וכדומה.

(ראשית חכמה שער הקדושה, בית אהרן סדה"י להגה"ק ר"א מקארלין זצ"ל)

ו אם נזדמן לאדם בשוגג להסתכל על אשה או בשאר דברים אסורים או מחשבות רעות, ינדר תיכף לצדקה.

(אגרא דפרקא סי' ד"ק)

ז סגולה ליפטר ממחשבות רעות רח"ל, ללמוד מסכת מכות שהוא בגימטריא "הרהורים".

(דבש לפי, מערכת ה')

ח לגרש את היצה"ר יאמר האדם פסוק "יגער ה' בך השטן".

(עי' קידושין פא.)

ט האשה צריכה להתנהג בצניעות וליזהר ולהתרחק מאנשים כל מה דאפשר.

(של"ה, שער האותיות, צניעות)

י התורה מזהירה אותנו להיות מופרש ומובדל מהמון העם שמלכלכים נשמותיהם במותרות.

(עי' רמב"ן, ריש פרשת קדושים)

כו תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

(יא) השומר עיניו יחיו בניו ויגדלם בלי צער ויציל אותם על ידי זה מכל מקרי הזמן ח"ו.

(אמרי קדוש - סטרעליסק)

(יב) צדיקים שיש צלם אלקים על פניהם, נזהרים לשובב פניהם מראיות אסורות ומדברים עם הנשים כשעיניהם סגורות.

(אלשיך פי' נ"ח)

(יג) השומר לבו ועיניו אינו משכח תלמודו.

(שערי הטהרה)

(יד) בדורותינו אלו צריכים לרחק את הבנים ולשמרם מכל דבר המביא לידי הרהור עבירה.

(ראשית חכמה, מקור מים חיים)

(טו) אשה שמתנהגת בצניעות אף בביתה מכפרת על עבירות בני ביתה כמו המזבח.

(מדרש תנחומא, וישלח)

(טז) כל כבודה בת מלך פנימה, אשה שאינה מסתובבת בשוקים וברחובות אלא נמצאת תמיד בביתה, יהיו לה בנים מצויינים בכל מקצועות התורה.

(תנא דבי אליהו פרק ח"ג)

(יז) גם הצואר צריך להיות מכוסה רגיל.

(יערות דבש דרוש י"ב, ועי' סידור יעב"ץ, ובספר מחניך קדוש)

(יז*) בעוה"ר אף המדקדקים אין נזהרים כ"כ שצואר האשה יהי מכוסה, והסיבה לכך, כי הבגדים שקונים בחניות אינם מכוסים כל צרכם, והבגדים שתופרים לעצמם הם לפי מדות ודעות הגוים רח"ל.

(יח) אסור להסתכל בתמונות של נשים.

(עיון יעקב תענית ו', ספר מחזה עינים, טהרת ישראל שע"ט אות ל"ד, קדושים תהיו)

(יט) אסור להסתכל במראה שרואים שם נשים.

(נחלת בנימין כו, שער אברהם סימן מ"ו, מערכי לב סי' ג.)

כז תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

צפנת פענח סי' יג, באר משה ח"ג סי' קנ"ד)

כז כדרך שצריך האדם להתרחק מגאווה עד קצה השני, כמו כן צריך להתרחק מנשים.

(אפי זוטרא סק"א, יפל"ל ח"ה אות א')

כח האשה צריכה להתרחק מן האנשים כמו שהאיש צריך להתרחק מהנשים.

(יפל"ל שם)

כט צריך האיש להתרחק מכל דבר שהגוף נהנה ממנו ומכל דבר המביא לידי הרהור.

(כלבו סוף סימן ס"ו, שיורי ברכה סימן כ"א).

כס כתב רבינו יונה דהמסתכל על הנשים ה"ה מומר לעבירה אחת.

(שע"ת שער א' אות ו, ח', עבודת הקודש, יוסף בסדר אות א', שיורי ברכה ה"ע סימן כ"א)

כיא לא על בגדי הנשים בלבד אסור להסתכל, אלא גם על תכשיטיהם.

(חכמת אדם כלל קכ"ה, סעי' ג')

כיב כשאדם הולך ברחובות צריך להוריד את עיניו ככל מה דאפשר.

(אגרות משה, אור"ח סי' מ')

כיג אם מתכוין בפירוש ליהנות מקול אשה, עובר באיסור.

(חכמת אדם כלל ד', ס"ה)

כיד סגולה לתינוק נגד עין הרע ר"ל, יעשה "ה"י"י מכסף או שאר מתכות, ויתלנה על צואר התינוק.

(חוסן ישועות סימן ל"ג, אות כ"א).

כיז תינוק שאין לימודו עולה יפה, יאמר התפלה של שלמה

המלך ע"ה, "אנא ד' אלקי ואלקי אבותי, קל רחום אשר

בדברך עשית את כל המעשים, ואת האדם כוננת בתפלתך,

למשול בכל נפש חי אשר עשית, לשפוט תבל בצדק ולדון

בישרת לב, תן לי חכמה היושבת לפני כסאך, כי בה יכוננו

כח תיקון איסור הסתכלות בנשים הברית

ארחות יושבי תבל, וילמדו בני אדם לעשות הטוב בעיניך,
ויהיו נושעים בחכמה".

(שם סימן כ"ז, אות ד')